

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący sędzia SA Andrzej Kot (spr.)

Sędziowie: SA Cezariusz Baćkowski

SA Piotr Kaczmarek

Protokolant: Wiktoria Dąbrowicz

przy udziale prokuratora Prokuratury (...) w L. Patrycji Chojnackiej-Zakrzewskiej

po rozpoznaniu października 2022 r.

sprawy B. Ś. oskarżonego o czyn z:

art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 148 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 14 kwietnia 2022 r. sygn. akt III K 130/21

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że opis przypisanego B. Ś. czynu uzupełnia o ustalenie, że oskarżony skutek w postaci spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu S. D. obejmował zamiarem ewentualnym i obniża wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności do 3 (trzech) lat;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, poniesionymi wydatkami obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

B. Ś. został oskarżony o to, że:

w dniu 15 maja 2021 roku pomiędzy godziną 15:00 a 17:00 na terenie (...) w miejscowości O., gmina L., znajdując się w stanie nietrzeźwości, działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia, usiłował pozbawić życia S. D. w ten sposób, że grożąc pokrzywdzonemu śmiercią, zadawał mu kolejne ciosy maczetą o długości 50,5 cm i szerokości 5,6 cm, w skutek czego spowodował u niego obrażenia ciała w postaci rany ciętej policzka prawego, rany cięto-rąbanej nadgarstka lewego z uszkodzeniem ścięgien prostownika wspólnego palców od II do V, uszkodzeniem mięśnia prostownika palca wskazującego, uszkodzeniem ścięgna prostownika palca małego, uszkodzeniem ścięgna prostownika nadgarstka, uszkodzeniem stawów nadgarstka po stronie grzbietowej, uszkodzeniem ścięgna mięśnia

prostownika promieniowego krótkiego nadgarstka, rany rąbanej okolicy tylnoprzyszrodkowej stawu łokciowego prawego z uszkodzeniem nerwu łokciowego prawego, złamania nadkłykcia przyśrodkowego kości ramiennej prawej, naruszając czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres powyżej dni siedmiu, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, z uwagi na skutecznie udzieloną przez sąsiadów pomoc,

to jest o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2022 r., sygn. akt: III K 130/21:

I. uznał oskarżonego B. Ś. za winnego tego, że w dniu 15 maja 2021 roku pomiędzy godziną 15:00 a 17:00 na terenie (...) w miejscowości O., gmina L., znajdując się w stanie nietrzeźwości, działając umyślnie, zadawał S. D. ciosy karczowniczym ogrodniczym marki F. o długości 50,5 cm i szerokości 5,6 cm, powodując u niego obrażenia ciała w postaci rany ciętej policzka prawego, rany cięto-rąbanej nadgarstka lewego z uszkodzeniem ścięgien prostownika wspólnego palców od II do V, uszkodzeniem mięśnia prostownika palca wskazującego, uszkodzeniem ścięgna prostownika palca małego, uszkodzeniem ścięgna prostownika nadgarstka, uszkodzeniem stawów nadgarstka po stronie grzbietowej, uszkodzeniem ścięgna mięśnia prostownika promieniowego krótkiego nadgarstka, całkowitego uszkodzenia nerwu łokciowego lewego z zaburzeniami funkcji ruchowej i czuciowej, rany rąbanej okolicy tylnoprzyszrodkowej stawu łokciowego prawego z uszkodzeniem nerwu łokciowego prawego, złamania nadkłykcia przyśrodkowego kości ramiennej prawej, w następstwie których S. D. doznał ciężkiego kalectwa w postaci trwałego niedowładu lewej ręki, tj. przestępstwa z art. 156§1 pkt 2 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu B. Ś. okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 15 maja 2021r. godz. 17.30 do dnia 14 kwietnia 2022r. przyjmując, iż 1 (jeden) dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny 1 (jednemu) dniowi orzeczonej w pkt I kary pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 46§2 kk orzekł od oskarżonego B. Ś. na rzecz S. D. nawiązkę w kwocie 50.000 zł (pięćdziesięciu tysięcy złotych);

IV. na podstawie art. 44 § 2 kk orzekł przepadek dowodu rzeczowego ujętego w wykazie dowodów na k. 319 pod liczbą porządkową 1;

IV. na podstawie art. 624§1 kpk oraz art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w tym od uiszczenia opłaty.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator i obrońca oskarżonego.

Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji, że oskarżony B. Ś. nie działał z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia S. D., a jedynie chciał spowodować u pokrzywdzonego ciężkie obrażenia ciała, to jest dopuścił się popełnienia czynu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k., podczas gdy prawidłowa i zgodna z zasadami logiki oraz dokonana z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 7 k.p.k.) ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w tym zwłaszcza zeznań bezpośredniego świadka J. M. złożonych dwukrotnie w toku postępowania przygotowawczego i zasadniczo powtórzonych na rozprawie głównej, jak też zeznań pokrzywdzonego S. D., a także prawidłowa ocena ustalonego motywu działania oskarżonego w postaci zazdrości o byłą żonę i obwiniania pokrzywdzonego o rozpad małżeństwa oskarżonego, jak też uwzględnienie faktu, iż oskarżony zarówno przed, jak i podczas zdarzenia groził pokrzywdzonemu pozbawieniem życia, a nadto okoliczności dot. sposobu i ilości zadanych pokrzywdzonemu przez B. Ś. co najmniej trzech ciosów ostrzem trzymanego w rękę narzędzia (maczety-karczownika) mierzonych w górną część ciała pokrzywdzonego, jak również okoliczność, że oskarżony bezpośrednio po zatrzymaniu powiedział policjantom, że chciał zabić S. D. – prowadzą do jedynego możliwego wniosku, że oskarżony swoim zachowaniem zmierzał bezpośrednio do pozbawienia życia S. D. i działał z

takim właśnie zamiarem, lecz celu tego nie osiągnął tylko z uwagi na podjętą interwencję przypadkowo obecnych w pobliżu zdarzenia innych osób i skuteczną obronę samego pokrzywdzonego, to jest dopuścił się popełnienia zbrodni z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut, wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie co do rozstrzygnięcia o winie w stosunku do oskarżonego B. Ś. poprzez uznanie zgodnie z zarzutem aktu oskarżenia, że oskarżony ten działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia, usiłował pozbawić życia S. D., powodując jednocześnie u niego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiego kalectwa – trwałego niedowładu lewej ręki na skutek obrażeń szczegółowo opisanych w punkcie I sentencji zaskarżonego wyroku, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na skuteczną obronę samego pokrzywdzonego oraz udzieloną przez inne osoby pomoc, to jest popełnił czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

2) o wymierzenie oskarżonemu za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. art. 148 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. kary 10 lat pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 156 § 1 ppkt 2 k.k., polegająca na jego niewłaściwym zastosowaniu w sytuacji, gdy działaniu oskarżonego nie można przypisać realizacji znamion strony przedmiotowej czynu zabronionego stypizowanego w przywołanym przepisie, albowiem w materiale dowodowym brak jest podstaw do przyjęcia, iż doszło do powstania u pokrzywdzonego któregośkolwiek ze skutków enumeratywnie wymienionych w art. 156 § 1 ppkt 2 k.k., a zamiarem oskarżonego nie było spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonego;

- art. 157 § 1 k.k. polegającą na jego niezastosowaniu w sytuacji, gdy zachowanie oskarżonego należało zakwalifikować jako naruszenie czynności ciała i rozstrój zdrowia inny niż określony w art. 156 § 1 k.k.

2) rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary czterech lat pozbawienia wolności oraz środka karnego w postaci kompensacyjnego środka karnego w postaci nawiązki w kwocie 50.000 zł, wskutek naruszenia zasad obiektywizmu oraz przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, prowadzącego do dokonania dowolnych i niezajdujących podstaw w całości kształcie zgromadzonego materiału dowodowego ustaleń w zakresie okoliczności czynu i stopnia zawinienia oskarżonego, jego właściwości i warunków osobistych, w tym jego zaawansowanego wieku, złego stanu zdrowia wynikającego z licznych schorzeń przewlekłych oraz jego dotychczasowego sposobu życia, w tym wieloletniej niekaralności oraz dobrej opinii w oczach sąsiadów, które to uchybienia doprowadziły do orzeczenia wobec oskarżonego B. Ś. kary pozbawienia wolności w wymiarze rażącym surowością oraz środka karnego w postaci nawiązki, której oskarżony z uwagi na posiadane możliwości majątkowe i zarobkowe oraz obciążenia alimentacyjne nie będzie w stanie uregulować bez uszczerbku koniecznego utrzymania, a także bez uwzględnienia szczególnych, indywidualnych celów kary.

Podnosząc powyższe zarzuty, apelujący wniósł o :

- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez wyeliminowanie z opisu czynu zabronionego słów „w następstwie których S. D. doznał ciężkiego kalectwa” oraz zakwalifikowanie zarzucanego oskarżonemu czynu jako występku z art. 157 § 1 k.k. oraz wymierzenie oskarżonemu kary jednego roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt III poprzez zasądzenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego nawiązki w kwocie 10.000 zł.

Z uwagi na to, że wniosek o uzasadnienie zaskarżonego wyroku złożył wyłącznie prokurator, uzasadnienie wyroku Sądu Odwoławczego zostało ograniczone do tego wniosku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się chybiona w sposób oczywisty, częściowo zasadna była natomiast apelacja obrońcy oskarżonego, uwzględniony bowiem został jej zarzut rażącej niewspółmierności kary pozbawienia wolności.

Wbrew zarzutowi oskarżyciela publicznego nie dopuścił się Sąd Okręgowy błędu w ustaleniu znamienia strony podmiotowej przypisanego czynu. Twierdząc że takiego błędu Sąd orzekający się dopuścił w pierwszej kolejności zwraca uwagę skarżący na zeznania świadka J. M., cytując je obszernie w uzasadnieniu apelacji. Analiza treści depozycji tego świadka, w tym przytoczonych w apelacji, nie prowadzi jednak do wniosków forsowanych przez apelującego. Niewielkie rozbieżności w treści ocenianej relacji nie uzasadniają zastrzeżeń apelującego kierowanych wobec oceny wiarygodności owego dowodu. Wersja świadka przedstawiona w postępowaniu przygotowawczym, jak i na rozprawie, jest spójna. Obie te relacje się dopełniają. Implikacją płynącą z treści całości zeznań świadka jest niebudzące wątpliwości ustalenie, że to nie reakcja J. M. zapobiegła kontynuowaniu zamachu oskarżonego na pokrzywdzonego. Precyzyjniej rzecz ujmując, z zeznań świadka wynika raczej, że oskarżony po przybyciu świadka zaczął wycofywać się, tj. odchodzić od pokrzywdzonego. Nie zmienia to faktu, że już przed tym przybyciem, oskarżony nie zadawał już ciosów pokrzywdzonemu. To nie zatem zachowanie świadka powstrzymało oskarżonego przed dalszym atakiem na pokrzywdzonego. Przyznaje to zresztą w dalszych wywodach uzasadnienia apelacji jej autor, twierdząc, że gdy na działce pojawił się pierwszy świadek to oskarżony nie wyprowadzał ciosów w kierunku S. D.. Podnosi jednak dalej skarżący, że to „nie może jeszcze automatycznie przesądzać o braku zamiaru zabójstwa w przekroju całego zachowania oskarżonego”. Trudno zrozumieć tą niekonsekwencję skarżącego, tym bardziej, że nie oponuje ustaleniu Sądu I instancji, iż po odrzuceniu kosi spalinowej przez pokrzywdzonego oskarżony już go nie atakował. Twierdzenie apelującego, że stan ten nie trwał zbyt długo nie ma większego znaczenia. Owszem oskarżony był zdenerwowany i nie panował nad swoimi emocjami, nie zmienia to jednak faktu, że po odrzuceniu kosi spalinowej przez pokrzywdzonego nie kontynuował zamachu. Do werbalnych gróźb oskarżonego kierowanych wobec pokrzywdzonego większej wagi przywiązywać nie można, co słusznie stwierdził Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Gdy zaś chodzi o inne istotne dla ustalenia zamiaru oskarżonego okoliczności, szczególnie zaakcentować należy sposób działania oskarżonego. Nie budzi bowiem wątpliwości - co wynika także z zeznań pokrzywdzonego - że oskarżony zadawał ciosy karczownikami w ręce pokrzywdzonego. Nie ma podstaw do przyjęcia, że ciosy kierowane były w te miejsca ciała, gdzie sytuowane najważniejsze dla życia organy. Sprzeciwia się to przyjęciu zamiaru pozbawienia życia. Samo narzędzie było oczywiście niebezpieczne, ale o wiele większe znaczenie dla ustalenia zamiaru ma sposób jego użycia, a ten nie skłania do zaaprobowania tezy skarżącego. Ustalony motyw działania oskarżonego, to jest niechęć wobec pokrzywdzonego spowodowana zazdrością o byłą żonę również nie skłania do przyjęcia, że z tego dość błahego powodu oskarżony zmierzał do pozbawienia życia pokrzywdzonego. W polu widzenia trzeba mieć osobowość oskarżonego. Poza sporem jest, że ten w sile wieku mężczyzna cieszył się pozytywną opinią środowiskową, nie był postrzegany jako osoba agresywna, stosująca przemoc.

Dalsza część uzasadnienia wniesionego środka odwoławczego sprowadza się do przywołania szeregu cennych judykatów i tez z piśmiennictwa, które mimo dużych walorów merytorycznych nie mogą skutecznie podważyć prawidłowej oceny prawnej zachowania oskarżonego dokonanej przez Sąd I instancji na gruncie tej konkretnej sprawy.

Opis czynu przypisanego oskarżonemu w części rozstrzygającej wyroku nie zawierał precyzyjnego ustalenia w zakresie umyślności odnoszącej się do spowodowania u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, co wymagało korekty. Sposób działania B. Ś. sprzeciwia się przyjęciu, że chciał ów skutek spowodować i skłania do przyjęcia, że obejmował go wyłącznie zamiarem ewentualnym.

Rację miał obrońca oskarżonego podnosząc w swojej apelacji, że wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności razi surowością. Oskarżony jest osobą w sile wieku, schorowaną, dotychczas nie był karany, cieszył się opinią człowieka o spokojnym usposobieniu, postrzegany był jako koleżeński i życzliwy wobec innych. Jego zachowanie raczej postrzegać należy jako dość przypadkowe, warunkowane sytuacyjnie. Rozmiar spowodowanego uszczerbku na zdrowiu, którego oczywiście bagatelizować nie można, mieści się w dolnej skali skutków przewidzianych w przepisie

art. 156 kpk. Wreszcie dopełnieniem dolegliwości kary pozbawienia wolności z punktu widzenia celów jaki ma spełnić, wskazanych w art. 53 § 1 kk, jest orzeczona nawiązka, która choć w części zrekompensuje wyrządzoną pokrzywdzonemu krzywdę.

Orzeczenie o kosztach oparte zostało o przepis art. 624 § 1 kpk.

<i>SSA Cezariusz Baćkowski</i>	<i>SSA Andrzej Kot</i>	<i>SSA Piotr Kaczmarek</i>
---------------------------------------	-------------------------------	-----------------------------------